

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2018/19:AU15

ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft

---

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

I skrivelsen informeras riksdagen om Internationella arbetsorganisationens (ILO) rekommendation nr 205 om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft. Syftet med rekommendationen är att ge medlemsstaterna vägledning om hur de kan skapa sysselsättning och anständigt arbete för förebyggande, återhämtning, fred och motståndskraft i samband med krissituationer som uppstår till följd av konflikter och katastrofer.

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning att rekommendationen inte bör leda till några författningsändringar eller andra åtgärder i Sverige.

Behandlade förslag

Skrivelse 2018/19:84 ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Skrivelsen	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:84 till handlingarna.

Stockholm den 13 juni 2019

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anna Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Johansson (S), Gulan Avci (L), Mats Green (M), Patrik Björck (S), Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Helén Pettersson (S), Josefin Malmqvist (M), Ebba Hermansson (SD), Johan Andersson (S), Sofia Damm (KD), Alexander Christiansson (SD), Leila Ali-Elmi (MP), Maria Nilsson (L), Johanna Haraldsson (S), Ciczie Weidby (V) och Annika Qarlsson (C).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2018/19:84 ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft. Det har inte väckts någon motion med anledning av skrivelsen.

Internationella arbetsorganisationens (ILO) beslutande församling, Internationella arbetskonferensen, antog den 16 juni 2017 vid sitt 106:e möte i Genève rekommendation nr 205 om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft. Rekommendationen är en revidering och uppdatering av en tidigare rekommendation (nr 71) från 1944 om reglering av sysselsättning vid övergången från krig till fred.

Rekommendationen har enligt bestämmelserna i ILO-konventionen nr 144 om samråd på trepartsbasis för att främja ILO:s normer remitterats till svenska ILO-kommittén, som i sin tur har inhämtat remissyttranden.

Enligt artikel 19 i ILO:s stadga är medlemsstaterna skyldiga att inom högst 18 månader efter Internationella arbetskonferensens session för landets lagstiftande församling lägga fram antagna konventioner och rekommendationer för lagstiftning eller andra åtgärder. I enlighet med dessa bestämmelser lämnar regeringen i skrivelsen en redogörelse för ILO:s rekommendation nr 205 om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft och en bedömning av eventuella åtgärder för Sveriges del.

Utskottets överväganden

ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Skrivelsen

ILO:s rekommendation nr 205 om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft

ILO:s rekommendation nr 205 om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft ersätter rekommendation nr 71 angående reglering av sysselsättning vid övergången från krig till fred som antogs i samband med andra världskrigets slut. Mot bakgrund av att situationen har förändrats sedan rekommendation nr 71 antogs med många både interna och internationella konflikter och ett ökat antal katastrofer orsakade av t.ex. klimatförändringar och miljöförstöring gjorde ILO bedömningen att rekommendationen behövde uppdateras. Avsikten med revideringen är att utöka tillämpningsområdet och ge en uppdaterad vägledning om betydelsen av sysselsättning och anständigt arbete för förebyggande, återhämtning, fred och motståndskraft i samband med krissituationer som uppstår till följd av konflikter och katastrofer. Avsikten är vidare att vidga tidigare fokus från uppbyggnad till att även inkludera förebyggande arbete för att öka länders beredskap och motståndskraft om de drabbas av konflikter och kriser.

I ILO:s rekommendation nr 205 anges 14 vägledande principer som medlemsstaterna bör ta hänsyn till när de vidtar åtgärder för sysselsättning och anständigt arbete i förebyggande syfte och på grund av krissituationer som uppstår till följd av konflikter och katastrofer. Exempelvis bör de beakta att främjandet av full, produktiv, fritt vald sysselsättning och anständigt arbete är avgörande för arbetet med att främja fred, förebygga kriser, skapa förutsättningar för återhämtning och bygga upp motståndskraft. I rekommendationen framhålls vidare behovet av att respektera, främja och förverkliga grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, andra mänskliga rättigheter och andra internationella arbetsregler och av att beakta eventuella andra tillämpliga internationella instrument och dokument. Bland principerna anges även respekt, främjande och förverkligande av lika möjligheter och lika behandling för kvinnor och män och av att bekämpa diskriminering. Vikten av social dialog och god samhällsstyrning lyfts också fram.

I rekommendationens avsnitt III om strategiska förhållningssätt anges att medlemsstaterna bör anta ett brett förhållningssätt för att stegvis genomföra

sammanhängande och heltäckande strategier för att främja fred, förebygga kriser, skapa förutsättningar för återhämtning och bygga upp motståndskraft. Det handlar bl.a. om att främja hållbar sysselsättning och anständigt arbete, socialt skydd och social inkludering, hållbar utveckling, skapande av hållbara företag (särskilt små och medelstora företag), tillämpa ett jämställdhetsperspektiv vid all planering av krisförebyggande insatser och krishantering samt främja en social dialog och kollektiva förhandlingar.

I avsnittet ges också vägledning för vad krishantering omedelbart efter en konflikt eller katastrof i förekommande fall bör omfatta, bl.a. en samordnad och fullständig behovsbedömning med ett tydligt jämställdhetsperspektiv och en snabb krishantering för att tillgodose grundläggande behov och tillhandahålla service, inklusive socialt skydd, försörjningsstöd m.m.

I rekommendationen anges även vad medlemsstaterna i linje med angivna principer och förhållningssätt bör göra inom ett antal sakområden. Områdena omfattar bl.a. sysselsättnings- och inkomstmöjligheter, rättigheter, jämlikhet och icke-diskriminering, arbetsrätt, arbetsmarknadsmyndigheter och arbetsmarknadsinformation, social dialog och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationernas roll, migranter som påverkas av krissituationer, flyktingars tillträde till arbetsmarknaden och återvändande samt förebyggande åtgärder och beredskap.

Rekommendationen gäller alla arbetstagare, arbetssökande och arbetsgivare i alla sektorer i ekonomin som påverkas av krissituationer som uppstår till följd av konflikter och katastrofer.

Regeringens överväganden

Regeringen välkomnar rekommendationen och anser att den kan ge betydelsefull vägledning i arbetet i konflikt- och krisdrabbade länder för såväl medlemsstaterna som ILO. Den bör även kunna utgöra ett viktigt instrument för andra FN-organ, som t.ex. FN:s flyktigorgan (UNHCR) och Internationella migrationsorganisationen (IOM). Behandlingen av rekommendationen vid Internationella arbetskonferensen visade enligt regeringen att rekommendationen har ett mycket brett trepartiskt stöd.

Regeringen anför i skrivelsen att den arbetar aktivt för att främja ett mer hållbart arbetsliv och förbättrade förutsättningar för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor. I regeringens strategi för samarbetet med ILO (2017–2020) framhålls att ILO:s roll som en ledande internationell organisation på sysselsättnings-, arbetsmarknads- och arbetslivsområdet ska befästas och synliggöras. I strategin anges t.ex. att Sverige ska stödja en bred diskussion om mänskliga rättigheter i arbetslivet och hur dessa samverkar med handel och utveckling. På global nivå har sysselsättnings- och arbetslivsfrågornas roll i kampen mot fattigdom stärkts genom FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Regeringen uppger att en nyckelfråga för regeringen i arbetet med FN:s globala flyktingramverk är att återställa flyktingars självständighet genom en

ökad tillgång till självförsörjning i världsländer. Regeringen verkar även i arbetet med FN:s globala migrationsramverk för att skydda migranternas mänskliga rättigheter och att underlätta en säker och reglerad rörlighet av migrantarbetare med anständiga villkor, framför allt migrantarbetande kvinnor (skr. 2017/18:146).

Vidare uppger regeringen att konfliktförebyggande och resiliens under de senaste åren har kommit att ta allt större plats i Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Klimatförändringar, vattenbrist och hot mot den globala hälsan bidrar till att förvärra konflikter och kriser och driver allt fler människor på flykt. Sveriges arbete inriktas mot förebyggande insatser och kapacitetsuppbyggnad, men även utbildningsinsatser. Insatser för fred och säkerhet är en viktig del av utvecklingssamarbetet (Handlingsplan Agenda 2030, Fi 2018:3). I detta arbete ingår också att synliggöra och stärka kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande som aktörer för fred och säkerhet (Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016–2020). I regeringens skrivelse Policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60) lyfts bl.a. sysselsättning och utbildning som grundläggande för att förebygga konflikter och att minska risken för återfall i konflikt. Även i regeringens strategi för hållbar fred 2017–2022 anges att produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och utbildning är grundläggande för att förebygga konflikter och att minska risken för återfall i väpnad konflikt. Regeringen har nyligen också antagit tre nya strategier för globalt utvecklingssamarbete som täcker perioden 2018–2022 där bl.a. frågan om stärkt ekonomisk egenmakt för kvinnor särskilt lyfts fram.

Regeringen anser att de frågor som behandlas i rekommendationen ligger i linje med regeringens politik och insatser. LO och TCO föreslår i sitt gemensamma remissvar till svenska ILO-kommittén att en analys bör göras som om det bedöms nödvändigt bör leda till att en handlingsplan tas fram för att underlätta Sveriges arbete med anledning av rekommendationen. Enligt regeringens bedömning behövs inte någon ytterligare analys. Regeringen anser att rekommendationen inte bör leda till några författningsändringar eller andra åtgärder i Sverige. Vidare gör regeringen bedömningen att rekommendationens bestämmelser inte påverkar systemen på den svenska arbetsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar inledningsvis vad regeringen anför om att rekommendationen rör viktiga områden och ger ett nytt, uppdaterat, normativt ramverk, som fokuserar på hur sysselsättning kan bidra till resiliens och mildra krisers effekter på ekonomier och samhällen. Den lyfter även behovet av att integrera flyktingar på arbetsmarknaden. Vidare uppdaterar och vidgar rekommendationen tillämpningsområdet från postkonfliktsituationer till att även omfatta naturkatastrofer samt miljö- och klimatförändringar.

Rekommendationen vidgar också tidigare fokus från uppbyggnad till att även inkludera förebyggande arbete med att öka länders beredskap för och motståndskraft mot att drabbas av konflikt och kriser.

Utskottet anser i likhet med regeringen att rekommendationen kan ge betydelsefull vägledning i arbetet i konflikt- och krisdrabbade länder, för såväl medlemsstaterna som ILO. Som regeringen anför bör den även kunna utgöra ett viktigt instrument för andra FN-organ, som t.ex. FN:s flyktingorgan (UNHCR) och Internationella migrationsorganisationen (IOM).

Regeringen anser att rekommendationen inte bör leda till några författningsändringar eller andra åtgärder i Sverige. Utskottet gör ingen annan bedömning.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2018/19:84 ILO:s rekommendation om sysselsättning och anständigt arbete för fred och motståndskraft.